ʻATIQOT

VOLUME 59

ISRAEL ANTIQUITIES AUTHORITY
JERUSALEM 2008

'Atiqot
Publications of the Israel Antiquities Authority

Editors-in-Chief: Zvi Gal, Judith Ben Michael

Series Editor: Rachel Kudish-Vashdi

English Editors: Shelley Sadeh
Ellen Rosenberg
Shoshana Israeli
Ben Gordon
Miriam Feinberg
Sam Wolff
Aviva Schwarzfeld
Lori Lender

Hebrew Editors: Lior Wexler
Rachel Kudish-Vashdi

Editorial Coordinator: Aviva Schwarzfeld

Cover Illustrations
English: Dolphin-Shaped Pendant from Shelomi (Photography: Mariana Salzberger)
Hebrew: An Iron Age Incised Bowl from 'Ein el-Luza, Jerusalem (Photography: Clara Amit)

Typesetting and Layout: Hagar Maimon and Ann Abuhav
Production: Ira Perova
Preparation of Illustrations: Natalia Zak, Irina Berin and Elizabeth Belashov

Scanning, Plates and Printing: Keterpress Enterprises, Jerusalem

© 2008, the Israel Antiquities Authority
POB 586, Jerusalem 91004
ISBN 978–965–406–213–8
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il

Contents

A Hebrew Seal from Bet Shemesh and Another of Unknown Provenance in the Israel Antiquities Authority Collection	Benjamin Sass	1
Excavations at Ḥorbat Malṭa, Lower Galilee	Karen Covello-Paran	5
Metal Finds, by Tali Kan-Cipor Meron		
Fauna, by Carole Cope		
Petrographic Analysis of the Persian-Period Pottery from Ḥorbat Malṭa	Amir Gorzalczany	81
Results of Three Small Excavations in Naḥf, Upper Galilee	Howard Smithline	87
Late Roman–Early Byzantine Burial Caves at Shelomi	Fanny Vitto	103
The Coins, by Gabriela Bijovsky and Robert Kool		
A Burial Cave from the Fourth Century CE at Elqosh, Upper Galilee	Fanny Vitto	117
The Coins from Elqosh	Gabriela Bijovsky and Helena Sokolov	129
Khirbat el-Ḥawarit: A Ceramic Workshop on the Mount Ḥermon Slopes	Moshe Hartal, Nicholas Hudson and Andrea M. Berlin	131
Elemental and Petrographic Analyses of Local and Imported Ceramics from Crusader Acre	S. Yona Waksman, Edna J. Stern, Irina Segal, Naomi Porat and Joseph Yellin	157

Summaries of the Hebrew Section

Burial Caves of the Intermediate Bronze Age (Early Bronze Age IV) at Ḥanita	Eli Yannai and Arieh Rochman-Halperin	193
A Middle Bronze Age IIA–B Tomb at Bet She'an (*with a contribution by Yossi Najar*)	Michael Cohen	195
Caves from the Iron Age and Early Roman period at 'Ein el-Luza, Jerusalem	Zvi Greenhut and Zubair Adawi	197
A Burial Cave from the Late Roman and Mamluk Periods at 'Ar'ara (*with contributions by Yehoshua Drey and Ariel Berman*)	Doron Lipkonsky	198

Glass Vessels from the Burial Cave at ‘Ar‘ara	Ruth E. Jackson-Tal	200
Human Skeletal Remains from the Mamluk-Period Burial Cave at ‘Ar‘ara	Yossi Nagar and Vered Eshed	201

The Hebrew Section 1*–60*

Abbreviations

AASOR	Annual of the American Schools of Oriental Research
ADAJ	*Annual of the Department of Antiquities of Jordan*
'Atiqot (*ES*)	English Series
'Atiqot (*HS*)	Hebrew Series
BAR Brit. S.	British Archaeological Reports (British Series)
BAR Int. S.	British Archaeological Reports (International Series)
BASOR	*Bulletin of the American Schools of Oriental Research*
BCH	*Bulletin de Correspondance Hellénique*
BMB	*Bulletin du Musee de Beruth*
DOP	Dumbarton Oaks Papers
ESI	*Excavations and Surveys in Israel*
HA	*Ḥadashot Arkheologiyot*
HA–ESI	*Ḥadashot Arkheologiyot—Excavations and Surveys in Israel* (from 1999)
IAA Reports	Israel Antiquities Authority Reports
IEJ	*Israel Exploration Journal*
INJ	*Israel Numismatic Journal*
JFA	*Journal of Field Archaeology*
JRA	*Journal of Roman Archaeology*
JGS	*Journal of Glass Studies*
JRA	*Journal of Roman Archaeology*
LA	*Liber Annuus*
OIP	Oriental Institute Publications
PEF	*Palestine Exploration Fund*
PEFQSt	*Palestine Exploration Fund Quarterly Statement*
PEQ	*Palestine Exploration Quarterly*
QDAP	*Quarterly of the Department of Antiquities of Palestine*
RB	*Revue Biblique*
ZDPV	*Zeitschrift des Deutschen Palästina-Vereins*

עתיקות

כרך 59

רשות העתיקות
ירושלים התשס"ח

עתיקות
פרסומי רשות העתיקות

עורכים ראשיים: צבי גל ויהודית בן מיכאל

עורכת הסדרה: רחל קודיש־ושדי

עריכה עברית: ליאור וקסלר
רחל קודיש־ושדי

עריכה אנגלית: שלי שדה
אלן רוזנברג
שושנה ישראלי
בן גורדון
מרים פיינברג
שמואל וולף
אביבה שוורצפלד
לורי לנדר

רכזת מערכת: אביבה שוורצפלד

איורי עטיפה
עברית: קערה עם חרותת מתקופת הברזל מעין א־לוזה, ירושלים (צילום: קלרה עמית)
אנגלית: תליון בצורת דולפין משלומי (צילום: מריאנה סלצברגר)

סדר ועיצוב: הגר מימון ואן אבוהב
הבאה לדפוס: אירה פרובה
הכנת איורים לדפוס: נטליה זק, אירינה ברין ואליזבט בלשוב

סריקות, לוחות ודפוס: מפעלי דפוס כתר, ירושלים

© כל הזכויות שמורות לרשות העתיקות
ת״ד 586, ירושלים 91004
ISBN 978–965–406–213–8
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il

תוכן העניינים

מערות קברים מתקופת הברונזה הביניימית בחניתה	אלי ינאי ואריה רוכמן־הלפרין	1*
קבר מסוף תקופת הברונזה התיכונה 2א׳ ומראשית תקופת הברונזה התיכונה 2ב׳ בבית שאן הממצא האנתרופולוגי, מאת יוסי נגר	מיכאל כהן	11*
מערות מתקופת הברזל ומהתקופה הרומית הקדומה בעין א־לוזה, ירושלים	צבי גרינהוט וזובייר עדוי	21*
מערת קבורה מהתקופות הרומית המאוחרת והממלוכית בערערה החרוזים, מאת יהושע דריי המטבעות, מאת אריאל ברמן	דורון ליפקונסקי	37*
כלי הזכוכית ממערת הקבורה בערערה	רות א׳ ג׳קסון־טל	47*
ממצא עצמות האדם מהתקופה הממלוכית במערת הקבורה בערערה	יוסי נגר וורד אשד	51*

החלק האנגלי

חותם עברי מבית שמש וחותם נוסף שמוצאו אינו ידוע באוספי רשות העתיקות	בנימין זאס	1
חפירות בחורבת מלטה, הגליל התחתון ממצא המתכת, מאת טלי קן־ציפור מרון עצמות בעלי החיים, מאת קרול קופ	קרן קובלו־פארן	5
ניתוח פטרוגרפי של ממצא כלי החרס מהתקופה הפרסית בחורבת מלטה	אמיר גורזלזני	81
שלוש חפירות קטנות־היקף בנחף, הגליל העליון	הווארד סמיתליין	87
מערות קבורה מהתקופות הרומית המאוחרת והביזנטית הקדומה בשלומי המטבעות, מאת גבריאלה ביכובסקי ורוברט קול	פאני ויטו	103
מערת קבורה מהמאה הד׳ לפסה״נ באלקוש, הגליל העליון	פאני ויטו	117
המטבעות מאלקוש	גבריאלה ביכובסקי והלנה סוקולוב	129
ח׳רבת אל־חוורית: בית יוצר לכלי חרס במורדות הר החרמון	משה הרטל, ניקולס הדסון ואנדריאה מ׳ ברלין	131
ניתוח כימי ופטרוגרפי של הקירמיקה המקומית והמיובאת מעכו הצלבנית	ש׳ יונה וקסמן, עדנה שטרן, אירינה סגל, נעמי פורת ויוסף ילין	157